

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2016 GMINY NĘDZA**

I. WPROWADZENIE

Alkoholizm jest chorobą o wielu twarzach. Jego istotą jest psychiczne i fizyczne uzależnienie od środka narkotycznego jakim jest alkohol. Narkomania jest stanem zatrucia okresowego lub chronicznego spowodowanym powtarzającym się przyjmowaniem narkotyków w postaci naturalnej lub syntetycznej. Zarówno alkoholizm jak i narkomania to choroby dotykające nie tylko osoby uzależnionej, ale również sfery społecznej. Są bardzo częstą przyczyną różnego rodzaju działań i zachowań patologicznych takich jak przestępczość, przemoc rodzinna, prostytutka czy też szerzenie się chorób wenerycznych. Wiele instytucji od rządowych, po samorządowe oraz organizacje pozarządowe, szpitale czy poradnie borykają się z problemem alkoholizmu i narkomanii w społeczeństwie zarówno pod kątem informacyjno - edukacyjno - profilaktycznym jak i finansowym. Profilaktyka w obu przypadkach obejmuje:

- edukację dzieci i młodzieży w kierunku trzeźwości i abstynencji,
- jednostki zagrożone niekontrolowanym pićm alkoholu i zażywaniem narkotyków czy substancji psychotropowych,
- leczenie osób uzależnionych i zapobieganie powrotowi do picia alkoholu czy brania środków odurzających
- opiekę i pomoc dla rodzin, bliskich uzależnionych.

Podstawę prawną opracowania programu stanowi:

- art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1286)
- art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.)

Program uwzględnia rekomendacje zawarte w następujących dokumentach krajowych:

1. Narodowym Programie Zdrowia na lata 2007-2015, przyjętym Uchwałą Nr 90/2007 Rady Ministrów z dnia 15 maja 2007r.,
2. Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015, przyjętym Uchwałą Nr 35/2011 Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011r.,
3. Krajowym Programem Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016, przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 428),
4. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, przyjętym Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006r.,
5. Programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w województwie śląskim na lata 2011-2015, przyjętym Uchwałą Nr IV/5/1/2011 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 14 lutego 2011 r.

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
7. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego;
8. zadania realizowane przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Działania programu skierowane są do osób fizycznych i prawnych, realizujących zadania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w społeczności lokalnej oraz wszystkich mieszkańców Gminy Nędza, a w szczególności do:

- 1) osób uzależnionych i ich rodzin,
- 2) dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych i ich rodziców,
- 3) osób zawodowo zajmujących się profilaktyką, rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- 4) ofiar i sprawców przemocy domowej.

Realizatorami programu są:

- 1) Urząd Gminy Nędza,
- 2) jednostki organizacyjne Gminy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nędzy, Gminne Centrum Kultury w Nędzy, Gminna Biblioteka Publiczna w Nędzy
- 3) Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Raciborzu,
- 4) Oddział Odwykowy i Detoksykacyjny Szpitala w Gorzycach
- 5) placówki oświatowe,
- 6) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 7) Powiatowa Komenda Policji w Raciborzu i Posterunek Policji w Kuźni Raciborskiej,
- 8) podmioty prowadzące działalność leczniczą,
- 9) organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
- 10) osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 Gminy Nędza może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych uchwałami Rady Gminy Nędza.

II. ZADANIA PROGRAMU I SPOSÓB ICH REALIZACJI

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych:
 - a) przeprowadzanie rozmów motywacyjnych zmierzających do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków,
 - b) motywowanie członków rodziny osoby uzależnionej od alkoholu lub narkotyków do podjęcia terapii,
 - c) opłacanie kosztów badań osób kierowanych przez sąd na leczenie odwykowe i na badania przez biegłych sądowych w zakresie stwierdzenia choroby alkoholowej.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:
 - a) współpraca oraz przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą socjalną, materialną, medyczną, prawną i psychologiczną (współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją Ośrodkiem Zdrowia, kuratorami społecznymi i pedagogami szkolnymi),
 - b) wspieranie działań zgodnych z procedurą interwencji wobec przemocy domowej, pod nazwą „Niebieskie Karty”,
 - c) konsultacje zainteresowanych z psychologiem, lekarzem i członkami Komisji,
 - d) kierowanie do Sądu wniosków o zastosowanie przymusowego leczenia osób uzależnionych.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży i rodziców:
 - a) współpraca ze szkołami w celu współuczestniczenia w programach profilaktycznych,
 - b) dofinansowanie obozów profilaktycznych oraz półkolonii zawierających w swoich programach elementy profilaktyki uzależnień lub program zdrowego stylu życia organizowanych,
 - c) dofinansowanie szkolnych programów profilaktycznych realizowanych przez pedagogów szkolnych (m.in. konkursów, festiwali, festynów o charakterze profilaktycznym),
 - d) zakup i rozprowadzenie czasopism i materiałów edukacyjnych w zakresie profilaktyki.
 - e) współpraca z Gminnym Centrum Kultury w Nędzy - świetlicami oraz Gminną Biblioteką Publiczną w Nędzy w zakresie działań profilaktycznych polegających na organizowaniu lokalnych imprez o charakterze rozrywkowym, sportowym, prozdrowotnym dla dzieci i młodzieży,
 - f) organizowanie spotkań, prelekcji ze specjalistami w dziedzinie profilaktyki.
 - g) organizowanie i finansowanie szkoleń dla: sprzedawców alkoholu, Komisji i innych podmiotów realizujących Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:
 - a) wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji zajmujących się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,

- b) współpraca z organizacjami zajmującymi się uzależnieniami.
 - c) współpraca z kuratorami społecznymi wykonującymi nadzór nad osobami uzależnionymi i poddanymi leczeniu odwykowemu.
 - d) współpraca z Oddziałem Odwykowym i Detoksykacyjnym Szpitala w Gorzycach i Poradnią Uzależnień w Raciborzu.
5. Zadania realizowane przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r. poz. 332).
6. Kontrola podmiotów prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych:
- 1) kontroli podlegają wszystkie podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży,
 - 2) kontrolę przeprowadzają upoważnieni przez Wójta Gminy członkowie GKRPA,
 - 3) kontrole przeprowadzają co najmniej 2 osoby bez powiadomienia kontrolowanego przedmiotu,
 - 4) zakres kontroli obejmuje:
 - a) zgodność prowadzonej sprzedaży napojów alkoholowych z aktualnym zezwoleniem,
 - b) przestrzeganie warunków zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - c) przestrzeganie warunków, zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określonych przez Radę Gminy,
 - 5) z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół.
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
- 1) została powołana Zarządzeniem Nr 0151/26/07 Wójta Gminy Nędza z dnia 23 lutego 2007r. (zmiana: Zarządzenie Nr 0050.31.2012 Wójta Gminy Nędza z dnia 01 lutego 2012r. w sprawie zmiany składu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nędzy oraz Zarządzenie Nr 0050.249.2015 z dnia 05 sierpnia 2015r. w sprawie zmiany składu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nędzy),
 - 2) w skład Komisji wchodzi osoby posiadające wymagane przeszkolenie w zakresie podstawowej wiedzy na temat problematyki alkoholowej, zgodnie z wymogami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - 3) zadania Komisji:
 - a. pełni funkcję doradczą i opiniującą przy konstruowaniu i realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii”,
 - b. opiniuje akty prawne dotyczące problematyki alkoholowej w gminie,
 - c. opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności z uchwałami Rady Gminy Nędza, które określają warunki lokalizacji i liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych (Uchwała Nr XXXII/252/09 Rady Gminy Nędza z dnia 23 lutego 2009r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Nędza oraz Uchwała Nr XXXII/253/09 Rady Gminy Nędza z dnia 23 lutego 2009r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy Nędza miejsc sprzedaży napojów alkoholowych i podawania napojów alkoholowych),
 - d. podejmuje działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu,
 - e. prowadzi kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży (na podstawie upoważnienia wystawionego przez Wójta Gminy, art. 18 ust. 8 ustawy),

- f. Przewodniczący GKRPA ma obowiązek zwołać posiedzenie raz w miesiącu podając informację na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej www.nedza.pl
 - g. pod nieobecność Przewodniczącego jego zadania wykonuje jego Zastępca.
 - h. Komisja może rozpocząć posiedzenie tylko w obecności co najmniej połowy swego ustawowego składu.
- 4) zasady wynagrodzenia członków Komisji
- a. Przewodniczącemu, jego Zastępcy i Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji w wysokości 120,00 zł brutto miesięcznie; płatne do 10-go dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym odbyło się posiedzenie Komisji,
 - b. za każdą nieobecność na posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z przysługującego wynagrodzenia potrąca się 100% należnej kwoty,
 - c. podstawę do naliczenia wyżej wymienionego wynagrodzenia za udział w posiedzeniu Komisji stanowi podpis na liście obecności stanowiącej załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji,
 - d. Członkom Komisji biorących udział w szkoleniach przysługuje zwrot kosztów podróży na zasadach przewidzianych dla pracowników samorządowych.

III. FINANSOWANIE PROGRAMU

Zadania, o których mowa powyżej stanowią część strategii rozwiązywania problemów społecznych, a finansowane są ze środków pochodzących z dochodów z opłat pobieranych przez gminę Nędza za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, na podstawie art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Środki finansowe na realizację poszczególnych zadań ujętych w Gminnym Programie określać będzie Uchwała Budżetowa na rok 2015 Gminy Nędza w dziale 851 - Ochrona zdrowia, rozdział 85153 - Zwalczanie narkomanii rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz w dziale 852 Pomoc społeczna rozdział 85206 Wspieranie rodziny.